

Како је Запад ловио и брутално убио Гадафија: Дошли смо, видели смо, умро је

Објављено: 20.10.2016.год.

© Reuters / Reuters

"Дошли смо, видели смо, умро је" нашалила се Хилари Клинтон о Гадафијевој смрти током интервјуа за Си-би-ес.

За 42 године владавине Либијом, на пуковника Моамера Гадафија западни поглед је ишао од зликовца, па до уважавања модела међународног понашања, и опет назад на зликовца, када је Запад подржао оружану побуну против њега.

Официр либијске војске који је предводио војни удар 1969. године против краља Идриса I, убрзо је постао трн у оку западних сила, национализацијом Бритиш петролеума, повлачењем либијских милиона из британских банака, као и због либијског вођства у ОПЕК-у када је бојкотована америчка нафта 1973. године, те Гадафијево заговарање палестинског проблема.

"Бесни пас Блиског истока "

Под управом Регана САД почињу са непријатељствима између Вашингтона и Триполија. Године 1981. америчка морнарица интензивира "слободну пловидбу" патролирањем у Сиртском заливу, који је Гадафи прогласио ексклузивном либијском зоном. Амерички ловци оборили су либијске авионе изнад Сирта у два наврата, у августу 1981. године и поново у јануару 1989. године. У марту 1986. године, америчка морнарица је ушла у залив и потопила неколико либијских бродова, убивши 35 људи.

Либија је окривљена и за експлозију у дискотеци у Немачкој у априлу 1986. године, у којој је убијено два америчка војника, а рањено 79, заједно са многим цивилима. **Председник Роналд Реган назвао је Гадафија "бесним псом Блиског истока", и наредио бомбардовање Либије, под називом "Операција Ел Дорадо Кањон".** Гадафијева Либија је означена као држава која спонзорише тероризам и стављена је под режим санкција.

<https://www.youtube.com/watch?v=h3h5Bpv2-N4>

Гадафи је такође оптужен за обарање авиона, који је пао код Локербија у Шкотској 1988. године. УН су увеле санкције против Либије 1992. године, захтевајући да Либија изручи оне који су одговорни за напад.

Либијци су чак представљани као терористи у САД чак и у култури, посебно у **филму из 1985. године "Повратак у будућност".**

"Модел за друге"

Од 2003. године, међутим, чинило се као да је плима спала. Гадафи је објавио своју намеру да преда атомске и хемијске материјале за прављење оружја, као и да исплати одштету жртвама у дискотеци и у обарању авиона.

"Одлука Либије да одустане од свог програма наоружања треба да постане модел за друге како би поправили своје начине и помогли да се врате на међународни легитимитет", рекла је у мају 2005. године помоћник државног секретара **Паула Де Сатер**. САД су потом 2006. године уклониле Либију са листе држава које наводно спонзоришу тероризам.

"Гадафи је покренуо кампању реинтеграције његове земље у међународну заједницу", рекао је француски премијер Франсоа Фијон у децембру 2007. године, док је либијски лидер био у посети Паризу.

У 2008. години, Италија је понудила Либији одштету од пет милијарди долара за окупацију Либије између 1911. и 1941. године, а влада Силвија Берлусконија је потписала неколико уносних трговинских споразума са Гадафијем. Либија се такође сложила да заустави прилив имиграната из Африке, који су пролазили кроз земљу на путу ка Италији и ЕУ.

Италијански председник Ђорђо Наполитано је саопштио да Гадафи "говори са великим осећајем када је у питању дужност и обавеза о најтежим проблемима са којима се суочава афрички континент."

<https://www.youtube.com/watch?v=uVxxqX1hQMk>

У 2004. години, Либија је исплатила 35 милиона долара за штету жртвама у дикотеци у Берлину. У 2008. години платила је још 1,5 милијарди долара за штету за 103 жртве пада авиона. Либија је такође била нестална чланица Савета безбедности УН-а у 2008-09.

"Убија свој народ ... изгубио сав легитимитет"

У фебруару 2011. године, након масовних демонстрација у Тунису и Египту, побуна против либијске влада почела је у Бенгазију, другом по величини граду у земљи и историјски главном граду Сиренака региона. Неколико дана после, САД и европске силе које су претходно имале речи хвале за Гадафија, окренуле су се против њега.

Позивајући се на Резолуцију Савета безбедности УН 1973, којом се увела зона забрањеног лета над Либијом ради "заштите цивила", САД, Велика Британија, Француска и неколико других сила почеле су бомбардовање Либије 19. марта, 2011. године. САД су имале главну команду над интервенцијом, која је била под кодним именом "Операција Одисејева зора."

Поред ваздушних удара и напада крстарећим ракетама, специјалне јединице из Велике Британије, Француске, Италије, Јордана, Катара и Уједињених Арапских Емирата су ратовале са побуњеницима унутар Либије.

"Ми то радимо да се заштити цивилно становништво од убилачког лудила режима који је у убијању сопственог народа изгубио легитимитет", рекао је **француски председник Никола Саркози.**

"Пуковник Гадафи је ово направио. Он је лагао међународну заједницу. Он наставља са бруталностима према свом народу", рекао је **британски премијер Дејвид Камерон.** "Ми не можемо дозволити да се покољ цивила настави.", рекао је Камерон.

"Циљ интервенција је био да се заштите цивили и да се обезбеди приступ хуманитарној помоћи", рекла је **америчка државна секретарка Хилари Клинтон.**

Канадски премијер Стивен Харпер је интервенцију видео као промену режима, те је рекао да Гадафи "једноставно неће моћи да одржи своју контролу над земљом када буду уништене његове оружане снаге".

"Природа овог лидера и природа његовог режима је да ће сваки појединац бити масакриран ако се иоле посумња у нелојалност", додао је Харпер.

Амерички председник Барак Обама једноставно је прескочио током протекле деценије односе са Либијом, **оправдавајући бомбардовање** америчком народу, рекавши да је "Гадафи ускратио слободу људима да експлоатише њихово богатство, убија противнике у земљи и иностранству, и терорише невинне људи широм света - укључујући и Американаце који су убијени од стране либијских агената".

Гадафи је изгледа лично био несвестан овог говора када је писао Обама тражећи од њега да лично заустави бомбардовање и да се демократија и изградња цивилног друштва не може остварити путем ракета и авиона подсећајући га на **америчко подржавање чланова терористичке групе Ал Каиде у Бенгазију.**

"Дошли смо, видели смо, он је умро"

Гадафијеве речи су дошле на глуве уши.

НАТО је подржао побуну која је успела да захвати скоро целу земљу до октобра 2011. године. 20. октобра Гадафи је покушао да се пробије из Сирта, али је његов конвој **бомбардовао НАТО. Он је заробљен, мучен и мучки убијен од стране милитаната лојалних "Националној прелазној влади" подржаној од стране Запада, проглашеној месец дана раније.**

<https://www.youtube.com/watch?v=Fgcd1ghag5Y>

"Дошли смо, видели смо, умро је" нашалила се Хилари Клинтон о Гадафијевој смрти током интервјуа за Си-би-ес.

Либија је утонула у хаос, са фракцијама у Триполију и Бенгазију које се боре једна против друге, као и **"Исламска држава" која подиже своју заставу изнад Сирта.**

"Данас не постоји влада Либије. То су једноставно руље које патролирају улицама и убијају једни друге ", рекао је сенатор Вирџиније Ричард Блек за РТ.

"Били смо спремни да апсолутно избришемо и смрвимо либијску цивилизацију.", речи су Ричарда Блека.

"Либијци су имали невероватно висок животни стандард, и то највиши у Африци. Када сам први пут отишао у Либију 1986., био сам запањен оснаживањем права жена ", рекао је међународни адвокат Френсис Бојл за РТ.

"Оно што сам видео у Либији било је да жене могу да раде оно што желе."

Међу светским лидерима који су жалили за Гадафијем је и Нелсон Мендела, први црни председник Јужне Африке.

"У најтежим тренуцима наше борбе, када су наша леђа била на зиду, Моамер Гадафи је стајао са нама", рекао је он.

<https://www.facebook.com/RTvids/videos/1337126929630890/>

Године 1997., Мендела је пркосио ембаргу УН због посете Гадафија да би му се захвалио на подршци током борбе против апартхејда.

Амерички председник Бил Клинтон позвао је посету "непожељном".

"Ниједна земља не може тврдити да је полицајац у свету и ниједна држава не може диктирати другој шта треба да уради", реко је бивши политички затвореник, Нелсон Мендела.

Восток, РТ